

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII

AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ

HOTĂRÂREA NR. 448
din data de 30.08.2023

Nr. dosar: 890/2023

Nr. petiție: 8748/05.12.2022

Petent: ...

Reclamat: UAT Ciurea

SC ROTTMARG SRL

Obiect: Petentul este persoană cu handicap și reclamă discriminarea sa prin lipsa accesibilizărilor pentru transportul în comun, precum și starea drumurilor publice, impracticabile pentru persoanele cu handicap.

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

Numele, domiciliul sau reședința petentului

1. ... -Adresa pt comunicare– Cabinet Av.E.N- ...

Numele, domiciliul, reședința sau sediul reclamatului

2. UAT Ciurea, Jud.Iași - Dl.Primar – ...

3.S.C. ROTTMARG SRL - Sediul- Iași, B-dul Alexandru cel Bun, nr.54, Tr.2, Bl. G 3-4, Jud.Iași

II. Procedura de citare

1. Prin adresele nr. 8748/20.12.2022, respectiv, 9241/20.12.2022 (filele 8-10 la dosar) s-a realizat citarea părților, cu termen de audiere în data de 19.01.2023. Părțile au fost absente la ședința de audieri.

4. Prin adresa înregistrată cu nr. 275/12.01.2023 partea reclamată UAT Ciurea transmite punct de vedere și înscrisuri probatorii (fila 11-27 la dosar).

5. Reclamatul SC Rottmarg SRL a fost înștiințat și prin e-mail cu privire la data citării, deoarece nu a ridicat citația de la oficiul poștal (fila 36 la dosar)

6. Prin adresa înregistrată cu nr. 504/19.01.2023 se transmite petentului punctul de vedere transmis de partea reclamată UAT Ciurea. (fila 37 la dosar)

7. Reclamatului SC Rottmarg SRL i se solicită prin e-mail un punct de vedere la data de 30/06/2023. (fila 38 la dosar).

8. Prin adresa înregistrată cu nr. 4908/03.07.2023 partea reclamată SC Rottmarg SRL transmite punct de vedere (fila 42 la dosar).

9. Prin adresa înregistrată cu nr. 5063/06.07.2023 se transmite petentului punctul de vedere transmis de partea reclamată SC Rottmarg SRL. (fila 43 la dosar).

III. Susținerile părților

Sușinerile petentului

10. Petentul susține că este persoană cu handicap grav, fiind dependent de un scaun cu roțile și că nu are un asistent personal. În comuna Ciurea unde acesta locuiește starea drumurilor publice este extrem de proastă și face aproape imposibilă deplasarea acestuia cu scaunul cu roțile, neexistând amenajate rampe de acces, iar gropile din carosabil fac o adevărată aventură în deplasările sale.

11. Petentul susține că îi este limitat accesul la mijloacele de transport în comun, acestea neavând în dotare rampă pentru accesul persoanelor cu dizabilități, desi autoritățile locale susțin că firma SC ROTTMARG SRL (reclamatul 2), care efectuează transportul în comun pe raza comunei Ciurea, dispune de microbuze dotate cu rampă de acces pentru persoane cu dizabilități.

12. Petentul susține, de asemenea, că s-a adresat în repetate rânduri autorităților publice locale fără a avea un rezultat concret. Petentul precizează că Instituția Prefectului Județului Iași i-a răspuns solicitării sale, redirectionând sesizarea la UAT Ciurea, și, urmare acestei situații, UAT Ciurea i-a comunicat un răspuns, susținând următoarele aspecte:

- pentru reabilitarea drumurilor de pe raza comunei Ciurea sunt depuse solicitări de finanțare prin PNI (PROGRAM NAȚIONAL DE INVESTIȚII) și se așteaptă aprobarea acestora, iar o parte din drumul la care face referire petentul (DJ248C) se află în administrarea Consiliului Județean Iași, motiv pentru care UAT Ciurea cunoaște stadiul lucrărilor de reabilitare.
- UAT Ciurea susține că petentul știa care este starea drumurilor în comună când a hotărât să se mute acolo, fiind și invitat la o ședință a Consiliului Local Ciurea, la care a și participat în luna august 2022, expunându-și problemele vis a vis de starea drumurilor publice din comună.
- UAT Ciurea susține, de asemenea, că i-au fost aduse la cunoștință petentului aspectele mai sus menționate, cu privire la faptul că după aprobarea solicitărilor de finanțare drumurile de pe raza comunei Ciurea vor fi reabilite.

13. Petentul susține, de asemenea, că nu este mulțumit nici de răspunsul oferit de SC ROTTMARG SRL (reclamatul 2), considerând că societatea de transport efectuează transportul în comun pe raza comunei Ciurea, cu microbuze și un singur autobuz. Conform condițiilor din caietul de sarcini întocmit de către UAT Ciurea, doar autobuzul este dotat cu rampă pentru accesul persoanelor cu dizabilități, însă circulă doar dimineața, pentru navetiști, între orele 5.20-8.50, fără ca în restul zilei să fie în realitate asigurat accesul persoanelor cu dizabilități în mijloacele de transport în comun, persoanele cu dizabilități fiind nevoite să facă o solicitare telefonică sau pe email cu minim 24 ore înainte pentru a li se asigura autobuzul dotat cu rampă pentru accesul persoanelor cu dizabilități.

Sușinerile părții reclamate – UAT Ciurea

14. Prin adresa înregistrată cu nr.275/12.01.2023 partea reclamată transmite punct de vedere (fila 11-27 la dosar), prin care precizează următoarele aspecte:

- referitor la starea drumurilor și calitatea transportului public local: pentru reabilitarea drumurilor de pe raza comunei Ciurea sunt depuse solicitări de finanțare prin PNI - Programul Național de Investiții "Anghel Saligny" și se așteaptă aprobarea acestora, o parte din drumul la care face referire domnul Munteanu, respectiv DJ 248 C se află în administrarea Consiliului Județean Iași, iar UAT Ciurea nu cunoaște stadiul lucrărilor de reabilitare.

La nivelul comunei Ciurea (inclusiv satul Picioru Lupului unde locuiește petentul), sunt în curs de executare lucrări de extindere a rețelei de canalizare ape uzate menajere în cadrul programului de investiții prioritare finanțate din Fonduri de Coeziune prin POIM 2014-2020. La

finalizarea lucrărilor, se vor reface toate suprafețele afectate de lucrările pentru montarea rețelei de canalizare, conform obligațiilor stabilite în sarcina executantului lucrărilor prin documentația aferentă proiectului.

- Reclamata mai precizează că domnul ... știa care este starea drumurilor de pe raza comunei Ciurea, încă din momentul în care a luat hotărârea de a locui în comuna și a observat preocuparea constantă a UAT Ciurea în îmbunătățirea stării drumurilor și facilitării circulației în siguranță, atât a persoanelor, cât și a mijloacelor de transport. De asemenea, acesta a fost invitat și a participat la ședința Consiliului Local Ciurea din luna august 2022, în cadrul căreia și-a expus problemele - ca persoană cu dizabilități.

Reclamata menționează că petentul beneficiază atât de pensie de invaliditate de la Casa Județeană de Pensii Iași, cât și de o indemnizație pentru persoane cu handicap grav în cuantum de 2050 lei (compusă din 526 lei - indemnizație handicap acordată de AJPIS Iași și 1524 lei - indemnizație însoțitor de la UAT Ciurea) și are posibilitatea de a opta pentru angajarea unui asistent personal, tocmai pentru îngrijire și sprijin în deplasările pe care acesta le face în interes personal (la medici, la diverse instituții s.a.). Domnul ... a precizat că dânsul **"este coleric si nu mulți vor să se angajeze pentru dumnealui"**.

-Reclamata mai precizează că în cadrul ședinței Consiliului Local, petentului i-au fost aduse la cunoștință aspectele menționate mai sus, cu privire la faptul că după aprobarea solicitărilor de finanțare din cadrul P.N.I. A.S., drumurile de pe raza comunei vor fi reabilitate, în funcție de resursele financiare existente și de modul în care sunt îndeplinite condițiile impuse în ghidul solicitantului.

-Reclamata consideră tendențioase afirmațiile petentului în ceea ce privește calitatea transportului public local, precum și susținerea petentului potrivit căreia accesul persoanelor cu dizabilități la mijloacele de transport nu este respectat de Comuna Ciurea. Astfel, *conform Legii nr.448/2006 cu modificările și completările ulterioare*, art. 22 „Autoritățile administrației publice locale, precum și societățile comerciale ce dețin licență de traseu au obligația să ia următoarele măsuri specifice în vederea asigurării transportului în comun al persoanelor cu handicap:

- să achiziționeze mijloace de transport în comun adaptate nevoilor persoanelor cu handicap, dotate inclusiv cu sisteme de avertizare audio și video;
- să adapteze mijloacele de transport în comun aflate în circulație, în limitele tehnice posibile, conform reglementărilor în vigoare, pentru a răspunde nevoilor persoanelor cu handicap, inclusiv în ceea ce privește dotarea acestora cu sisteme de avertizare audio și video;
- **să realizeze**, în colaborare ori în parteneriat cu persoane juridice, publice sau private, **programe de transport al persoanelor cu handicap**”.

-Reclamata arată că mijloacele de transport ale societății comerciale Rottmarg S.R.L. sunt adaptate nevoilor persoanelor cu dizabilități, respectând condițiile din caietul de sarcini. Mai mult, operatorul de transport de pe raza comunei Ciurea și-a arătat disponibilitatea de a suplimenta orarul de transport ori de câte ori este necesar, la solicitarea persoanelor cu dizabilități. Toate aceste aspecte au fost discutate atât cu petentul, cât și cu Instituția Prefectului Județului Iași, Consiliul Județean Iași, AJPIS Iași, în repetate rânduri, ca urmare a petițiilor formulate de petent, conform adreselor-răspuns nr.6374/13.10.2022, respectiv nr.7860/21.12.202, nr.7995/22.12.2022, nr.7731/22.12.2022).

Susținerile părții reclamate - SC Rottmarg SRL

15. Prin adresa înregistrată cu nr. 4908/03.07.2023, partea reclamată SC Rottmarg SRL transmite punct de vedere (fila 42 la dosar) prin care precizează următoarele aspecte:

- microbuzele/autobuzele care efectuează transport în Comuna Ciurea respectă condițiile din caietul de sarcini, fiind dotate cu aer condiționat, scaune rabatabile, sistem audio, sistem auxiliar de încălzire Webasto, iar autobuzul este dotat cu rampa pentru persoanele cu dizabilitati.
- autobuzul dotat cu rampa pentru persoanele cu dizabilitati circula pe traseul Lunca Cetatuii - Primăria Ciurea-..., după următorul orar::
- Luni-Vineri plecări din Lunca Cetatuii: 05:20, 06:30,07:20,08:30
- plecări din Picioru Lupului:05:50,06:50,07:50, 08:50
- În afara acestui program se pot efectua curse cu autobuzul și în alte intervale orare, la solicitarea persoanelor cu dizabilitati, sau dacă fluxul de călători impune acest lucru. Solicitarea se poate face telefonic la nr. 0721.228,821 sau pe email la office@.rott marg.ro cu minim 24 ore înainte

IV.Motivele de fapt și de drept

Legislație și principii

16. **O.G. nr. 137/2000**, la art. 2 alin. 1 prevede: „Potrivit prezentei ordonanțe, prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice”.

17. Astfel se poate considera discriminare

- o diferențiere
- bazată pe un criteriu
- care atinge un drept.

18. Analiza diferențierii se realizează prin compararea a două situații (art. 1 alin. 3 al **O.G. nr. 137/2000**: „exercitarea drepturilor enunțate în cuprinsul prezentului articol privește persoanele aflate în situații comparabile”).

19. Prin nediferențiere judecătoria Curții Europene a Drepturilor Omului (în continuare CEDO) înțeleg în primul rând tratamentul egal al persoanelor care se află în situație similară sau analoagă: „art. 14 protejează persoanele plasate în situație similară” (**Marckx împotriva Belgiei**, 13 iunie 1979, §32) sau „analoagă” (**Van der Musselle împotriva Belgiei**, 23 noiembrie 1983, §46) ori „relevant similară” (**Fredin împotriva Suediei**, 18 februarie 1991, §60), ulterior fiind utilizată sintagma „analoagă ori relevant similară” (**Sheffield și Horsham împotriva Regatului Unit**, 30 iulie 1998, §75).

20. Fapta de discriminare este determinată de existența unui criteriu, iar între acest criteriu și faptele imputate reclamatului trebuie să existe un raport de cauzalitate.

20. Criteriile enumerate de **O.G. nr. 137/2000** sunt doar ilustrative, nu exhaustive, precizând „sau oricare alt criteriu”, însă aceste criterii, conform cazuisticii CEDO, trebuie să reprezinte caracteristici personale pe baza cărora persoane sau grupuri de persoane pot fi deosebite unele

de altele (**Kjeldsen, Busk Madsen și Pedersen împotriva Danemarcei**, 7 decembrie 1976, §56). „Art. 14 nu protejează împotriva oricărui tratament diferențiat ci doar împotriva acelor care se bazează pe o caracteristică identificabilă, obiectivă sau personală ori pe «statut», pe baza cărora o persoană sau un grup de persoane se diferențiază între ele” (**Clift împotriva Regatului Unit**, 13 iulie 2010, §55), menționând că noțiunea „orice altă situație” trebuie să se interpreteze cât mai larg posibil (**Clift împotriva Regatului Unit**, 13 iulie 2010, §56-61), cu atât mai larg cu cât dreptul atins este considerat a fi mai important (**Clift împotriva Regatului Unit**, 13 iulie 2010, §62).

21. În fapt, Colegiul director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării reține că, petiția așa cum a fost formulată, relevă faptul că petentului îi este limitat accesul la mijloacele de transport în comun, acestea neavând în dotare rampă pentru accesul persoanelor cu dizabilități, desi autoritățile locale susțin că firma SC ROTTMARG SRL (reclamatul 2), care efectuează transportul în comun pe raza comunei Ciurea, dispune de microbuze dotate cu rampă de acces pentru persoane cu dizabilități.

22. În drept, Colegiul director trebuie să aprecieze în ce măsură obiectul sesizării este de natură să cadă sub incidența prevederilor O.G. nr. 137/2000 cu modificările și completările ulterioare, republicată, potrivit atribuțiilor și domeniului de activitate al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării. Astfel, Colegiul director analizează în ce măsură obiectul unei petiții întrunește, în primă instanță, elementele art. 2 al O.G. nr. 137/2000, republicată, cuprins în Capitolul I Principii și definiții al Ordonanței și, subsecvent, elementele faptelor prevăzute și sancționate contravențional în Capitolul II Dispoziții Speciale, Secțiunea I-VI din Ordonanță. În măsura în care se reține întrunirea elementelor discriminării, conform art. 2, comportamentul în speță atrage răspunderea contravențională.

23.Privind probarea faptelor de discriminare art. 20 alin. 6 din **O.G. nr. 137/2000** prevede: *„Persoana interesată va prezenta fapte pe baza cărora poate fi prezumată existența unei discriminări directe sau indirecte, iar persoanei împotriva căreia s-a formulat sesizarea îi revine sarcina de a dovedi că nu a avut loc o încălcare a principiului egalității de tratament. În fața Colegiului director se poate invoca orice mijloc de probă, respectând regimul constituțional al drepturilor fundamentale, inclusiv înregistrări audio și video sau date statistice.”*

24. Astfel, Colegiul director constată din documentele depuse în dosarul cauzei că UAT Ciurea și-a îndeplinit obligațiile legale prin impunerea prin intermediul caietului de sarcini agreeat de către firma care oferă servicii de transport comun pe raza comunei Ciurea a condițiilor pentru persoanele cu dizabilități, impuse de Legea nr. 448/2006 *cu modificările și completările ulterioare*. Totodată, UAT Ciurea, în limita constrângerilor bugetare și a faptului că accesarea de fonduri guvernamentale și europene este un proces de durată, a dus totuși la îndeplinire reasfaltarea unor drumuri de pe raza localității. Au fost prioritizate investițiile în acele drumuri pe care sunt situate obiective de interes comun, urmând ca, în viitor, potrivit documentelor depuse la dosar, să fie asfaltate toate drumurile din comună.

25. Colegiul reține, de asemenea, că firma Rottmarg operează, de luni până vineri, 4 curse regulate cu plecare la orele 05.20, 06.30, 07.20, 08.30, din Lunca Cetățenii, respectiv alte 4 curse regulate, de luni până vineri, cu plecare din Picioru Lupului la orele 05.50, 06.50, 07.50, 08.50. Autobuzul care realizează aceste curse este dotat cu rampă pentru persoanele cu dizabilități.

26. Raportat la cele mai sus menționate, Colegiul director nu poate reține din ansamblul situației de fapt și a înscrisurilor aflate la dosar o legătură de cauzalitate între criteriul invocat de petent

(handicap) și fapta sesizată, care să poată conduce la constatarea unei fapte ce intră sub incidența prevederilor art. 2 alin. 1 din O.G. nr. 137/2000, republicată.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare**, republicată, cu unanimitatea membrilor prezenți la ședință,

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Aspectele sesizate nu întrunesc elementele constitutive ale discriminării, astfel cum este definită în art. 2 alin. 1 din O.G. nr. 137/2000 republicată; (lipsă legătură cauzalitate între criteriul invocat și faptă);
2. O copie a prezentei hotărâri se va comunica părților.

VI. Modalitatea de plată a amenzii: —

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată în termenul legal de 15 zile potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare** și **Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ** la instanța de contencios administrativ.

Membrii Colegiului Director prezenți la ședința de deliberări

ASZTALOS CSABA FERENC – Membru

BĂNICĂ CLAUDIA CERASELA – Membru

JURA CRISTIAN – Membru

MOȚA MARIA – Membru

OLTEANU CĂTĂLINA - Membru

POPA CLAUDIA SORINA – Membru

RAIU CĂTĂLIN VALENTIN – Membru

SĂVULESCU RADU COSMIN – Membru

Redactat la data de: 04.09.2023

Motivele de fapt și de drept: RCV/VNC

Notă: Hotărârile emise de Colegiul director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării potrivit prevederilor legii și care nu sunt atacate în termenul de 15 zile, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare** și **Legii 554/2004 a contenciosului administrativ**, constituie de drept titlu executoriu.